

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeti za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvu naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Za univerzo v Ljubljani.

Shod na Dunaju.

Z Dunaja, 14. novembra.

I.

Mi smo za sedaj končali! Kar je bilo slovanskim vseučiliščnikom storiti mogoče, to so storili, in storili tako trezno, tako premišljeno, da se jim mora čuditi vsak misleč človek. Pograbitvi za primerno priliko, iz te prilike izvajati konsekvantna dejanja, — to so znali storiti slovanski visokošolci v realni solidarnosti.

In ob tej priliki ne moremo zamolčati fakta, da je ravno akademično društvo »Slovenija« bilo, ki je dalo krepko inicijativo vsemu delu, in ki je z železno roko vodilo vse nadaljnje korake, »Slovenija« je bila, ki je dala parolo za manifestacijo, katere se je obnesla tako sijajno, »Slovenija« je bila, ki je tudi vse drugo jugoslovansko dijaštvo v Gradcu, v Pragi in v Inomostu vzpodbudila, da prirede istako manifestacijske shode v prilog jugoslovanske univerze v Ljubljani, in odzvali so se radostnega srca vsi Jugoslovani, razen v Inomostu, da, na pomoč so nam prišli i severni Slovani, ki so priredili v Pragi velikanski shod. Vse to kaže, da je bila akcija v resnici premišljena, da si smo v prireditvi nekoliko zaostali vsled raznih ovir in zaprek od strani policije in rektorata.

Včeraj je bil dan, na katerega gledamo lahko s ponosom. »Slovenija« je priredila izvanreden občni zbor. Vstop je bil dovoljen vsemu slovanskemu dijaštvu proti vstopnicam. Povabili smo tudi vse slovanske poslance. In nismo pričakovali, kar se je zgodilo. Nad 1200 slovanskih dijakov, 30 poslancev je bilo v natlačeno-polni dvorani in v stranskih prostorih »resurze«.

Ob 3. uri popoldne otvori predsednik »Slovenije«, cand. med. Mavricij Rus, zborovanje. Z lepimi, izbranimi besedami pozdravi došle goste, zastopnike slovanskih pokrajin, deputacijo češkega naroda, koje so zastopali poslanci dr. Brzorad, podpredsednik češkega kluba, dalje Reichstätter, Kratochvil, Bečvar, Ho-

vorka, Jaroš, Černý, Fresl, Choc, Udržal, Maštalka, Hrubý, Hájek, Sokol in Radimský, dalje deputacijo hrvatsko, posl. Ferrija, Biankinija in Spinčiča, slovenske poslance dr. Tavčarja, Ferjančiča, Ploja, Robiča, Povšeta, Žitnika, Pogačnika, Žičkarja, viteza Berkša, Gregorčiča, Pfeiferja; dalje še pozdravi rusinskega poslanca Barwinskega in javi, da sta se oprostila državna poslanca Kramář in Pacák.

Z viharim aplavzom je pritrdila pozdravu množica slovanskega dijaštva. Ko se navdušenje poleže, nadaljuje predsednik Rus. (Poročilo po stenogr. zapisniku).

Burni časi so nas združili danes k skupnemu zborovanju v tej dvorani. Grenka kupa krivic, katero so nam skozi stoletja prožali naši kulturni sovražniki, noče biti prazna; a nas je minula potrpežljivost, ona ovčja potrpežljivost, na katero so se tudi sedaj zanašali, hoteč nas zazibati v spanje pravičnega, ne hoteč nam dovoliti niti tega, da z malim protestom pokažemo svetu, da še živimo, in da tudi mi zahtevamo svojih pravic. Ne, niso nas zazibali, nismo zaspali! Nasprotno, mi smo dobili novih bodrilnih močij, s katerimi hočemo neumorno delovati, da dosežemo svoje pravične zahteve. Ne zahtevamo nič nemogočega, nič krivičnega, nismo preširni, hočemo in zahtevamo le to, kar mora imeti in zahtevati, ako nima, vsak narod, če hoče biti kulturn.

Za vsako uspešno skupno delovanje je treba skupnega dogovora. Hoteli smo že prej zborovati, a policija in rektorat nam nista bila naklonjena, da bi nam dovolila prostora. Šele, ko smo pokazali, da je nas resna volja priti do svojih pravic tudi s silo, dovolile so nam oblasti zborovanje v tej dvorani. Veliko veselje nam je, ko vidimo, kako se Slovani od dne do dne bolj zavedajo svojih zadač in kako lepo se razvija razumevanje velikih naših kulturnih ciljev. Stojmo trdni in složni drug poleg drugega, ravnaoč se po pregovoru: »V slogi je moč«, da se uresničijo naše želje in pravične zahteve!

Da bi uspelo naše skupno prizadevanje v to pomozi Bog in sreča junaška! (Živio- in Výborně-klici!)

Nato preide predsednik k prvi točki dnevnega reda: Jugoslovanska univerza v Ljubljani, protest zoper ustanovitev univerze v Trstu in zahteva reciprocitete izpitov na zagrebški univerzi.

Prvo besedo k tej točki dobi Slovenec, cand. phil. I. Prijatelj, kateri govori takole:

Slavna gospoda, dragi tovariši!

Utemeljevati potrebo ljubljanskega vseučilišča Vam, ki že skoro celi teden stojite v nepretrganem boju za njo, mislim, da mi ni treba. Dajati izraz zahtevam, katerim ste bili dali duška vkljub hrušču in trušču na najimpozantnejši način, in niste — ko je bilo treba izvojevati pravico svobodne in javne besede — povsesili tudi desnice, bilo bi sedaj v resnici brezpomembno. Vaša ogromna udeležba sama govori glasneje nego vsa utemeljevanja.

Klic po najvišjem izobraževališču v naših jugoslovanskih deželah ni prišel iz ust posameznikov. Živel je v prsih vseh in čakal samo ugodne prilike, da zopet prodere na dan. In ko je ta prišla, zganilo se je hkratu v srcu vseh in odločno smo stopili vsi v boj za našo »staro pravdo«.

Ali silneje, kakor kdaj, zahtevamo sedaj svoj najvišji kulturni zavod. Kulturni in narodnostni boj, ki vedno siloviteje navaljuje na nas, uči nas izbirati orožje. Vsa ognjevitost in vse navdušenje podleže tam, kjer mu zastavi pot — znanje, um.

Preko naših dežel se že stezajo dolgo-prste roke. Nič ne bo zadrževalo našega sovražnika pograbitvi pod pazduho našo zemljo, ako ta zemlja sama tako visoko ne vzraste, da ne pojde brez težave pod njegovo ramo. Vzrasti, dvigniti se pa ne more drugače, kakor v svojih sinovih. Vsak njen prebivalec mora skušati doseči tako duševno velikost, da se bo tujčeva roka osramočena pobesila pred njim.

Pomnimo: samo duh, samo iz-

obrazba nas moreta rešiti pogube.

Toda, predno smo se mi tega dobro zavedli in začeli zahtevati, da se nam da priložnost izobrazbe, uvideli so že naši nasprotniki, ki so bili čez nas že storili križ, našo namero. Vstali so in nam kratka malo odrekli pravico do samostojne narodne izobrazbe. Ni lepo, gospoda moja, ako se nasprotniku izmika orožje, da se ga potem lagodno uduši, a najmanj, ako se to dela iz skrbij za znanost in baje iz gole skrbi za nas. Prosim Vas, ne zmajujte z glavami!

Vzemite v roke »Ostdeutsche Rundschau«, ki postaja od dne do dne vedno bolj glasilo avstrijskih Nemcev, naših so-državljanov, tam berete v številki od 9. novembra t. l. črno na belem: »Zahteva slovanske univerze bi bila zasmeh vsakega resnega pretresanja, resnega vprašanja, bila bi v škodo državi, znanosti in dotičnemu prebivalstvu samemu!« In sicer zakaj? Pravijo zato, ker se potreba univerze ne računa po številnosti naroda, ampak po tem, ali je v teh glavah tudi potrebna vsebina. Sedaj pa pride nadležna statistika in izgovori svojo kratko pomenjivo besedo: »V alpskih deželah pride na Kranjskem en gimnazijec na 272 prebivalcev, na Gornjem Avstrijskem pa šele na 436, na Solnograškem na 348, na Koroškem na 413, na Štajerskem na 480.« V resnici, iz tega se razvidi, da morejo biti ravno v naši deželi najpraznejše glave, da tako vse vre v šolo napolnjevati si jih. Ne pomaga nič, kakor bi si radi nadeli kolikor toliko opravičeno obličje, izgleda vendar vsa njih visoka skrb kot prozorna marka, izpod katere vsak hip grabežljivost pokaže svoje ostre zobe. V večerni številki istega lista od istega dne čitamo namreč od besede do besede:

Ako se ti univerzitetni načrti v Trstu in Ljubljani uresničijo, potem je cel jug naše »Ostmarke« še v nedoglednem času za nas izgubljen in nemstvo, ki zavzema danes še vedno ob Adriji znatno stališče, nastopi potem lahko z

LISTEK

Jerica in Marta.

Povest. Spisal Rudolf Arko.

(Konec.)

Izza oblakov je priplula luna ter trosila srebrni prah po spavajoči zemlji. In Herman je gledal to mirno luč. Skoraj nehote je ovil desnico okoli Martinega vratu, da so se njeni bujni lasje ovili njegove roke.

»Ali se še spominjaš, kako je nazval naš dušni pastir« pri tem se je Herman nasmel. »najino ljubezen?«

In iskreno jo je poljubil ... A Marta se je zasmejala s svojim zvonnim glasom. Da, Herman in Marta sta se ljubila. Toda Herman ni ljubil Marte vsled njene lepote, ne vsled tega, ker ga je njena lepota, njena svežost vlekla nase, da se je s sladkimi besedami osvoji, si jo priveže na se. Herman si je bil v svesti, da je našel v Marti sebi enako dušo, ki harmonuje z njegovo in ki je vsled tega sposobna, da se spoji z njegovo. Herman je bil prepričan, da je našel v Marti žensko, ki ga razume, ki je sposobna, da skupno z njem spolnuje najvišjo nalogo človeško.

Ne radi sebe, ne radi njene lepote, radi njene svežosti je ljubil Marto, — ampak vsled življenja.

In Herman se je še enkrat spomnil večera, ko je bral ono notico, v kateri se je nazivljala njegova ljubezen — pregrešna zveza. In za hip je videl pred seboj ono velikomestno življenje, ono »ljubezen«, ki duševno ljubezen, ki življenje uničuje ... In srce ga je zabolelo, ko je videl, da so ljudje videli tudi v njegovi ljubezni tako ljubezen. Prijel je Marto okolu pasu in jo poljubil ...

In oba sta vstala ter šla v hišo, kjer sta si želela lahko noč ... Herman je šel v svojo sobo ter še dolgo gledal v noč. Z neba doli je pa svetila svetla luna ter razsvetljevala vso okolico ... Herman si je tiho zaželel, da bi bila ta luna ona nesebična ljubezen, ona vzajemna ljubezen, ki bi objemala ves svet, ki bi svetila v najvišje palače, pa tudi v razdrpane, razpadle kočje ... vsem enako ... vsem ... VI.

Ko se je drugi dan po vasi raznesla novica, da ima Kobalov Tomaž sina, so se ljudje začudeno pogledovali. Ženske so prihajale druga k drugi, si šepetale ter se smejale ... Občna govorica je bila, da ima Tomaž pravzaprav vendarle smolo.

Tomaž je bil zmeden prve dni. Vse je prišlo tako nepričakovano, da ni mogel cele stvari niti natančno premisliti. Šele, ko se mu je ta ali oni nasmeljal, ali se malo ponorčeval, je jel razmišljati vso stvar. Začel je računati, toda vselej se je zmedel ...

Naposled je prišel do zaključka, da je to nekaj posebnega, nekaj nadnaravnega. Toda s to mislijo se ni hotel nič kaj sprijazniti. Poskušal je na drug način rešiti to zagonetko — toda vse je bilo zaman.

Te misli so ga jele mučiti ...

Hodil je zamišljen okoli ter mislil in mislil ... Šel je v gozd ter posedal, toda kakor bi ga nekaj pičilo, je poskočil ter šel dalje ... Šel je na polje k delavcem, jih zmerjal, godrnjal ... Toda videl je, kako se mu vsi reže v obraz. In zopet je šel dalje ter mislil in kombiniral.

Neka slutnja sega je polastila; toda te se je branil na vse mogoče načine ... »Ne, ne, to ni mogoče!« je godrnjal sam s seboj. In ko je včasih doma pri kosilu sedel za mizo ter gledal malega Tomaža, katerega je držala Jerica v naročju, je vrgel žlico od sebe ter bežal ven na vrt, ali na hlev, ter se ondi zaril v seno, da si prežene misli ... Toda ni mogel ostati

na senu, šel je v gozd ter ondi blodil semtertja, povsod so ga nadlegovale, ga podile kakor furije ter mu razjedale dušo ... In poskušal je umoriti to dušo. Začel je piti, in pil je neprenehoma ... Kadar se ga je napil, da ni mogel vstati — še takrat je blodil, še takrat je imel one grozne halucinacije.

Postal je suh, sključen, kakor šestdesetleten starec, samo oči je imel velike, medle ... grozne. Ljudje so se ga ogibali, ker so spoznali, da je vedno pijan. Gospodarstvo je propadalo. Hlapci in dekle so zapuščale hišo ...

Jerica je molčala ter hodila po hiši kakor prej, ošabno, prevzetno. Stara teta je zibala Tomažka ter si brisala solze. V rokah je imela molek ter prebirala s suhimi prsti jagode ... molila je za svojega Tomaža, da bi mu Bog zopet dal pamet ... VII.

Prišla je zopet zima, huda zima. Mrzlo je bilo, da je skoraj sapa zmrzovala. Ljudje so čepeli le doma ter si greli svoje ude pri zakurjenih pečeh ...

Bilo je na svet večer. Svečanostna tihota je vladala po vasi. Iz dimnikov se je vzdigaval dim, ki se je v sivkastih kolobarčkih vil proti nebu ... In iz hiš je dišalo po peki. Cerkvni zvonovi so se

izgubo vseh »südmarskih« jezikovnih otokov, pospešen povratek v Gradec. Tako govori nemštvo, kadar govori brez visokih besed in globoke skrbi za znanost, blaginjo narodov in države. Tu se spozna vsa nizkost bojevanja sovražnika, odrekajočega nam — za samoobrambo ono orožje, s katerim se on bogato preskrbljuje, ko gre ofenzivno segati po naši lasti. Ali še ne rasto v Avstriji nemška drevesa v nebo! Še mora biti v konstitucionalni državi tribunal, pred katerim moremo in moramo nastopiti in glasno izpregovoriti, da čuje celi svet:

Srednje šole — prvi človeške so nam odrekli do sedaj, da bi nam iztrgali zavest iz srca, in visoko šolo — glavo človeško, nam kratijo kratkomalo, da bi ne imeli — misli svoje. To vse samo za to, da bi čim preje mogli iti preko naših mrtvih trupel. A mi jim pokažimo, da ni mrtva naša zavest in ni umrla naša misel, ampak sta danes silnejša činitelja, kakor kedaj poprej. Delujmo z vsemi močmi, da se bosta osvobodili vseh vezij, in prodrli v narod. Prosvetliti vsakega posameznika, to je naš cilj, to je edino naše upanje rešitve.

Kako so si Nemci v svesti zmage, nad nami, kaže to, da segajo že preko nas po — Italijanih. Že omenjeni nemški list piše na citiranem mestu:

»Nemštvo, ki je v Trstu razširjenost in merodajnejše, kakor se vidi po zvito prirejenih številkah ljudskega štetja, bi bilo za ustanovitvijo italijanske univerze v Trstu vsled nakopičenosti jako znatnega števila vročevrskih italijanskih agitacijskih močij v svoji lasti, katero bo železnica čez Ture komaj malo pospešila, iz nova silno zadržano in čez mero nevarnosti izpostavljeno«.

Tako se boje Nemci za nemštvo v teh deželah, kjer ga — če govorimo odkrito — niti ni, ampak ga ima šele nova turska železnica importirati. Kako bi potem mogli mi, čijih narod že stoletja in stoletja stanuje v teh kršnih krajih, v katere je uknižil z motiko in oralom svojo pravico, kako bi mogli mi mirno gledati našega tlačitelja ob istem času, ko nas pusti stradati vsakdanjega kruha, ne privoščujoč nam niti ljudskih šol.

Izpregovoriti moramo sedaj, zlasti ko naučni minister eksc. pl. Hartel tako prenašljeno, da ne rečem lahkomisljeno obeta Italijanom v treh letih univerzo v Trstu, glasno in odkrito: Mi protestujemo proti italijanski univerzi v Trstu, in mislim, da smo tu mi z večjo pravico lahko v skrbi za svoj narod, ki že poseduje te kraje, nego Nemci za čijih naval v te provincije se je šele začela graditi turska železnica. — Ali tudi v interesu države ni utrjevati v Trstu trdnjave irendente, ki bi se na novi univerzi gojila tembolj, ker se nameravajo pozvati moči tudi iz Italije. Ako še pripomnimo, da so celo v italijanskem parlamentu ljudje, ki se ne boje javno reklamirati Trst za

oglašali nekako melanholično ter brneli v mrzlo ozračje ...

Pri Kobalovih je bilo žalostno. Stara teta je šla s Tomažkom v naročju k polunočnici. Jerica je bila nekje v kuhinji, Tomaž je pa že vse popoldne in ves večer tekal kakor furija iz sobe v sobo ... Odpiral omare, skrinje, predale, prevračal stole. Pri tem je klel in se pridušal.

Naenkrat je priletel kakor divji ter začel klicati Jerico, ki je prišla v sobo ... Tomaž je stal sredi sobe ter meril z divjim pogledom svojo ženo, po vsem telesu se je tresel in pesti je tiščal. To je le par hipov trajalo ... Zagnal se je v njo, jo prijel za vrat ter jo začel daviti. »Kam si dala hranilnično knjižico, kam, povej ... prokleta ...« ... toda žena je le grgrala. To molčanje ga je le še bolj ujezilo. Vrgel jo je ob tla, suval z nogo, vlačil jo za lase ter upil na vse grlo, da hoče hranilnično knjižico. Jerica je začela upiti, klicati pomoč ter prositi milosti, naj ji pusti življenje, da bo vse povedala, vse ... samo življenje ji naj pusti ... In zopet jo je začel suvati s črevljem, zopet jo je začel vlačiti po sobi. Kje je hranilnična knjižica? Ta misel ga je zopet ljutila, ga togotila, da je prijel svojo ženo za glavo ter jel z njo tolči ob tla.

»Povej, kje je knjižica, kje ... povej ...« ... In kakor glas umirajočega, kakor

Italijo, menimo, da smo svarili vlado dovolj. Ostane nam samo še dolžnost opozarjati vlado na veliki pomen jugoslovanske univerze v Ljubljani, na pomen krepkega organsko izobraženega Slovanstva, ki ima svojo domovino skoraj celotno v Avstriji in postane lahko na jugu zapadu stražnik države.

Toda, vse to bi morala uvideti vlada sama. Ako pa vlada noče tega sama spoznati, potem ni več naša dolžnost spominjati na to, potem nam preostane samo zahtevati to, kar prospešuje naš narodni razvoj in z vsjo brezobzirnostjo nastopati za naše zahteve. Boga mi! Jugoslovani v resnici nimamo povoda govoriti z vlado, imajoč pred očmi vsa različna pravila uljudnosti. Proč s »hofratsko« obzirnostjo, proč s prošnjo blagohotnega uvaževanja, danes so na mestu samo gole, trde zahteve in te naj poslej govore. (Češki poslanci: izvrstni, splošno pritrdjevanje).

Naš cilj je jasen: oborožiti vsakega posameznika z uma svitlim mečem v boju za ohranitev rodne grude. V tem je naš spas. Ako pa vkljub temu pojezdi nekoč Nemec preko nas na obalo Adrije, naj reče, da je moral iti preko dragocenih trupel visoko izobraženega naroda. In v dnu srca naj ga bo sram. — Naše seme pa bo poslej vsklilo na bregovih vseh slovanskih rek, novi veki se bodo začeli, njali tudi za slovanstvo in bolj mu bo vroče krvniku našemu v njegovem srcu. (Burno odobravanje).

K prvi točki je govoril še Hrvat Mimica, Srb Konjević, prebral se je memorandum in protest, ki sta se soglasno sprejela.

K prvi točki je govoril še v imenu Severoslovnanov Poljak Bilinski.

S shoda odposlal je predsednik zborovanja na adresu župana Hribarja sledečo brzojavko: Na shodu 13. t. m. v Rezurzi pri zborovanju za jugoslovansko univerzo zbrani Slovani, pozdravljajo ljubljanski mestni zastop zaradi energičnega nastopa v vprašanju našega najvišjega kulturnega zavoda. — Brzojavka je bila z burnim aplavzom in »Živio«-klici Hribarju, odobrena.

V Ljubljani, 15. novembra. Iz drž. zbora.

Poslanska zbornica je v včerajšnji seji dognala razpravo o Romančukovem predlogu glede galiških volitev. Odklonila je nujnost predloga, da posebno parlamentarna komisija preišče dogodb pri galiških deželnozborskih volitvah in da se ustanovi posebno sodišče za volilne zadeve, sprejeta pa je bila točka, naj vlada nemudoma predloži zakon v varstvo čistih volitev. Potem so prišli na razpravo predlogi zoper redovništvo in za odpravo določb kazenskega zakona glede motenja vere. Včeraj sta govorila dr. Erler in dr. Eisenkolb. Obžalujemo, da nam ravno sedaj prostor ne dopušča, priobčiti vsaj izvode iz teh govo-

jevanje ... šepetanje se je čulo jedva slišno: »Tomaž, jaz ... je ... nimam ...«, besede so ji zamrle, po vsem telesu se je stresla.

In Tomaž jo je pustil ter bežal iz hiše ven ... ven v mrzlo zimo. Kakor bi ga furije podile, je bežal ... V glavi mu je bilo težko, zelo težko. In bežal je proti gozdu, se kakor pijan zaletaval v trde bukve, plazil se skozi grmovje dalje in dalje ...

Z vaškega zvonika se je začel oglašati zvon, da se je rodil Krist, ki je prinesel ljubezen, ono neskončno, nesebično ljubezen, iz katere je umrl za človeštvo — in katero je zapustil človeštvu. Toda ljudje niso hoteli spoznati tega, niso hoteli te ljubezni, te nesebične ljubezni ...

Mrzle sape so zapihale, da so suhe, premrzle veje pokale in tam na stari, debeli bukvi je viselo telo ter se zibalo sمرتja ... In veter je piskal skozi gozd, črez polje v vas, da je bilo ljudij strah in groza ... Piskal je, kakor bi se podila tropa vragov okoli vogalov, ter se smejala, režala ...

In to piskanje, to vriščanje, je čul župnik Valentin — in zóna ga je obhajala.

Tam v razsvetljeni sobi šolskega poslopja pa je ravnokar napival nadučitelj Perič novemu doktorju Hermanu Svetlinu ... napival njegovi nevesti — Marti ...

rov. Kdor dobiva v roke nemške liste, naj ne zamudi, čitati to debato.

Vzneseni parlament.

Včeraj se je v poslanski zbornici zopet raznašala vest, da bo kmalu konec zborovanja. Raznašale so to vest posebno nemške stranke ter je utemeljevale s tem, da ni prav čisto nič upanja več, da se proračun pravočasno reši, saj celo razprave o proračunskem odseku ne morejo naprej, a za včeraj določena odsekova seja se je odgodila do ponedeljka. Naravno je tudi, da se je zelo opažalo, kar je cesar rekel podpredsedniku Kaiserju. Cesar je rekel, da ga žalosti, da rešitev najvažnejše zadeve, proračuna, ni dočakati, da se nasprotja postružejo in da se toliko nujnih predlogov vlaga. Pa še druge težave so nastale. Finančni minister išče večino, ki bi mu dovolila davek na železniške vožne listke, a je ne more dobiti, ministrski predsednik išče večino, ki bi mu dovolila dispozicijski fond in je tudi ne more dobiti.

Vojna v Južni Afriki.

Angleži priznavajo, da so Buri pri Bovendamu naskočili oddelek vozov, s katerimi se je vozilo živilo in orožje za angleško armado. Buri so vozove in vse, kar je bilo na njih vzeli. Angleži so v tem boju izgubili dva častnika in 12 mož. — Angleški vojni minister Brodrick je imel 13. t. m. govor, v katerem se je bahal, da bolj človeško kakor Angleži v Južni Afriki, se še nikdar v nobeni vojni ni postopalo. Naznanil je, da je 42.000 Burv ujetih in odpeljanih na razne angleške otoke, 11.000 jih je padlo ali deželo zapustilo, kacij 10.000 jih je pa še v vojni. Angleška vlada pošlje v kratkem nove oddelke vojaštva v Južno Afriko, in sicer največ indijskega vojaštva.

Dopisi.

Z Dunaja, 12. novembra. Društvo »Zvezda« se jako lepo razvija. Slovenci in Slovenke, ki bivajo na Dunaju, pristopajo mnogoštevilno temu najmlajšemu društvu, tako, da ima izmed slovenskih društev največ članov. Dvorana, kjer so društveni zabavni večeri, je že davno pretesna. Mej tem, ko se druga društva pehajo za ude in goste, nima odbor tega društva v tem oziru nobenih skrbi. Ta ne razpošilja nikakršnih vabil in vendar so društvene zabave mnogoštevilno obiskane, tako, da po sto in še več ljudi odhaja, ker ne dobi prostora. Odbor bode moral pritožbo mnogih uvažiti in priskrbeti večo dvorano. Društvenih večerov se udeležujejo tudi akad. društvo »Slovenija« hrvatska društva »Krešimir« in »Prosvjeta«, češko društvo »Barák«. Od Slovencev so v društvu vsi stanovi zastopani. Društveni zabavni večeri nadkriljujejo eden drugega; posebno lep je bil pa poslednji večer zadnje nedelje. Sodelovali so navlašč najeta godba, društveni pevski zbor, vrli pevci društva »Slovenije«, solist gosp. Pavel Kozina, Krušičev mešani kvartet itd. Društveni pevski zbor je pel novi skladbi društvenih članov g. Vekoslava Vavpotiča »Moja želja« in g. Pušnika »Slovo od doma«. Mej glasbenimi točkami in petjem nazdravljalo se je navdušeno raznim služnim osebam kakor pevovodji g. Krušiču, g. pisatelju Engelbertu Ganglu, g. slikarju Ivanu Vavpotiču, ki je vrnivši se iz Pariza, v »Zvezdi« našel pristno in veselo slovensko družbo. G. Rus, predsednik »Slovenije« nazdravil je gosp. skladatelju Vekoslavu Vavpotiču, g. E. Gangl slovenski vzajemnosti, ki se ravno v »Zvezdi« tako lepo razvija; g. V. Vavpotič nazdravil je akad. društvu »Sloveniji« in predsedniku g. Rus-u. To društvo, eno najstarejših akademskih na Dunaju, vedno je gojilo znanost, petje, glasbo, umetnost, tako, da je mej slovanskimi akad. društvi na Dunaji bilo vedno prvo. Tudi z »Zvezdo« je »Slovenija« v najboljših odnosih; pevci »Slovenijini« so »Zvezdinec« zabave poveljevali, člani »Slovenije« so v »Zvezdi« imeli temeljita predavanja. Lepa napitnica »Sloveniji« našla je povsod glasno priznanje. Gospica Jelica Krušičeva, Marica Puklova in Anica Šusteršičeva nabrale so lepo svoto za družbo sv. Cirila in Metoda, koji se hoče »Zvezda« pridružiti kot pokroviteljica. — Na veselo

svidenje pri prihodnjem »Zvezdinem« večeru v nedeljo 1. decembra!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. novembra.

— Za univerzo v Ljubljani.

Načelnik mladočeskega kluba poslal je komiteju graških jugoslovanskih visokošolcev kot odgovor na sklep shoda z dne 7. t. m. sledeče pismo: Obdržel jsem dnes pro klub českých poslanců strany svobodomyšlné na radě říšské usnesení Vaše o zřízení slovanské university v Lublani. — Mohu Vás ubezpečiti, co na nás českých poslancích jest, že budeme Vaši oprávněnou snahu vším úsilím podporovati. My Slované přejeme každému národu volného rozvoje a nebráníme žádnému, aby zřizoval si kulturní ústavy a školy, jež ku svému povznesení zapotřebí uzná. Jen německému národu jest dán úděl, jenž neslouží ke cti národu tak velkému, že brání jiným národům na cestě ku vzdělání a povznesení. To zůstane věčnou skvrnou na jménu Němců, zejména Němců rakouských. S veškerou úctou Vám oddaný JUDr. Bedřich Pacák m. p. V slovenskem prevodu se glasi to pismo: Velespoštovaní gospod! Sprejel sem danes za klub českých poslancův svobodomyšlné stranke v državnem zboru poslani Vaš sklep o ustanovitvi slovanske univerze v Ljubljani. Lahko Vas zagotovim, kar se českých poslancev tiče, da bomo Vaše opravičeno prizadevanje z vso silo podpirali. Mi Slovani želimo vsakemu národu prost razvoj in nobenemu ne branim, da bi si ustanavljal kulturne zavode in šole, katere smatra za svoj napredek potrebnimi. Samo nemškemu národu je sojeno igrati ulogo, ki tako velikemu národu ni v čast, da druge národe ovira na potu k izomiki in napredku. To ostane večni madež na imenu Nemcev, zlasti avstrijskih. Z vsem spoštovanjem udani Vam JUDr. Bedřich Pacák. — Slavni učenjak, vseučiliški profesor, ki ni Slovenec, a pozna slovenske razmere, izrazil se je nasproti slovenskemu dijaštvu: Nidvoma, da imajo Slovenci dovolj iz vrst njih učnih močij za svojo bodočo univerzo, katere bi delale čast vsaki univerzi. V štirih letih Slovenci morajo dobiti univerzo. Cand. iur. Vekoslav Kukovec.

— Klerikalna impertinenca.

»Slovenec« je priobčil 13. t. m. telegram z Dunaja, v katerem trdi, da hočemo v vseučiliškem vprašanju zanesti razpor mej Slovane, češ, da je naš poročevalec namenoma poročal o predlogu za vseučilišče v Ljubljani na način, kakor bi načelnik »Slovanskega centra«, dr. Šusteršič, predloga ne bil podpisal, dočim je dr. Šusteršič na predlogu prvi podpisal. In temu poročilu se dostavlja: Tako zakotno rovanje izvestne klike se obsoja samo ob sebi. — To impertinentno izzivanje nas sili, da, če tudi neradi, posvetimo nekoliko za kulise. Stvar je bila taka: Ko so vsi trije jugoslovanski klubi imeli skupno sejo, na kateri so sklenili, s skupnim nujnim predlogom zahtevati ustanovitve vseučilišča v Ljubljani, je bil naravnost stavljen nasvet, naj po dr. Ploju sestavljeni nujni predlog podpišejo kot predlagatelj dr. Ivčević, načelnik hrvatsko-slovenskega kluba, dr. Ferjančič, načelnik naprednega jugoslovanskega kluba in Povše v imenu slovanskega središča. Dr. Šusteršiča takrat ni bilo na Dunaju. Temu nasvetu ni nihče ugovarjal, tudi izmed članov slovanskega središča nihče, in je bil ta nasvet soglasno sprejet. Na podlagi tega sklepa smo mi potem poročali o podanem nujnem predlogu. Kakor čujemo sedaj, je dr. Šusteršič, ko je prišel na Dunaj, potisnil posl. Povšeta na stran in samega sebe postavil na njegovo mesto. Šusteršič se je skliceval na to, da je on načelnik »Slovanskega središča« in zahteval, da on nujni predlog prvi podpiše. Zaradi dobre stvari ni tej njegovi zahtevi nihče ugovarjal. Drugim poslancem je bilo za stvar, Šusteršiču pa le za njegovo besedo. Jugoslovanski poslanci so se Šusteršičevi pretenziji brez odpora udali in ni bilo radi nje prav nobenega razpora. Toliko za danes. Iz tega pojasnila se vidi, da z naše strani še govora ni o kakem »zakotnem rovanju«, pač pa da bi tako očitjanje lahko z večjo pravico mogli vrediti

v obraz dr. Šusteršiču, ki svojo osebo postavlja celo nad tako važno zadevo, kakor je vseučilišče. Naša želja je bila in je tudi sedaj, da bi v tej zadevi vsi složno in jednotno postopali, ker le tako smemo upati, da kaj dosežemo, a kaj, ko klerikalci niti v taci zadevah ne morejo opuščati žaljivih provokacij.

— „Edinost“ postala je nervozna. Ker ji podpiši za Rybača prepočasi prihajajo, najela si je par starih »Kranjcev«, da na nas »malce« pozabljajo. Vsi ti možakarji pa se izogibljejo glavnemu vprašanju. To vprašanje se ne glasi, (kakor menijo stari Kranjci v redakciji tržaške »Edinosti«): sme li se dr. Rybač za Kranjske zadeve sploh zanimati? Glasi pa se: sme se li dr. Rybač v Kranjske zadeve natakurov način vtikati, da se zvali krivdo na narodno napredno stranko, in da se žali »tisti ljudje«, ki so na čelu ti stranki? Na to vprašanje bi imeli stari Kranjci odgovoriti; pečajo se pa ti stari strijci z vsem drugim, samo z glavnim vprašanjem se ne pečajo. Starih Kranjcev v redakciji »Edinosti« skupaj skrpane bedarije bi nas ne bile iz spanja prebudile, pač pa nam se je s strani »Edinosti« vsililo pero v roke vsled tega, ker se nam predbaciva, da smo Podgornikov nasvet vrgli v koš, ker je Podgornik — siromak. Na to nimamo drugega odgovora: Bog daj norcem pamet! —

— **Deželnozborske volitve na Goriškem.** Klerikalci so pač vsi jednaki in jim je prav vsaka stvar dobra, da le dosežejo svoj namen. To se kaže sedaj tudi na Goriškem. Tam kandidirajo klerikalci g. dr. Abrama, ki uživa obče spoštovanje, zlasti na Krasu. Znano je, da dr. Abram ni klerikalec. Dr. Gregorčič ga je l. 1895. tudi javno napadal, da bi preprečil njegovo izvolitev, in ravno tako je znano, da se dr. Abram ni nikdar družil s klerikalci. Kako torej pride sedaj dr. Abram mej klerikalne kandidate? Po čudnih potih. Klerikalci kandidirajo dr. Abrama proti njegovi volji, ne da bi ga bili sploh vprašali in dasije dr. Abram dal svojo moško besedo, da ne sprejme kandidature iz klerikalnih rok. Klerikalci kandidirajo dr. Abrama, ker vedo, da sicer pogore na vsak način, naj kandidirajo kogar hočejo. Toda dr. Abram ni kandidat in neče biti voljen. Ako bi dr. Abram hotel kandidirati, bi to samo povedal, in izvoljen bi bil, kajti prepričani smo, da bi v tem slučaju narodno-napredna stranka ne bila proti njemu postavila kandidata, ampak bi ga sama podpirala. Ker pa dr. Abram neče biti voljen, upamo, da se zavedni Kraševci ne bodo dali ujeti v Gregorčičevo past, nego bodo volili oba kandidata narodno-napredne stranke.

— **Prvi letošnji koncert „Glasbene Maticе“.** Dan 14. novembra t. l. smē naš tako krasno uspevajoči in vedno višje se dvigajoči glasbeni zavod brez pomisleka z zlatimi črkami zapisati v svoje anale. Bethovnova velikanska skladba »Missa solemnis« je delo tolike vzvišenosti in tolikih težav za izvajajoče moči, bodi si v zborih, solih in orkestru, da se le malokatero glasbeno društvo loti tega kolosa, in ga stavi v program svojih koncertnih izvajanj. Treba je zboru, izvrstno šolanega in posebno krepkega v visokih sopranih, katerim pripada skoro nepremagljiva naloga v višavi, katero vporablja skladatelj skoro do skrajne meje, treba čvrstih moških glasov, izbornih solistov in orkestra, v katerem so umetniki. Da se je vzlic takim zahtevam naša »Glasbena Matica« lotila tega ogromnega dela, in še bolj pa dejstvo, da je svojo nalogo rešila tako častno, kakor je to pokazal včerajšnji sijajno uspeši koncert, je najlepša priča za to, kako resno se dela v njej, kakšna navdušenost za najvišjo umetnost navdaja člane obeh pevskih zborov. Sveti ogenj umetnosti se je razlil iz duše njihovega voditelja, koncertnega mojstra M. Hubada v vsakega posameznega člana zborov, da so se neumorno lotili težavnega dela, in da so vtrajali tako dolgo, da je bilo delo dospelo do tacega vrhunca, kakor se nam je pokazalo včeraj, ko smo se naslajali ob divnih harmonijah nesmrtnega genija, ki je celih pet let svojega umetniškega stvarjanja posvetil, da je vstvaril to kolo-

salno glasbeno delo. Izvzemši V. del »Agnus Dei«, ki se je izpustil, so se izvajali včeraj vsi ostali deli: »Kyrie«, »Gloria«, potem »Sanctus« in »Benedictus« in nazadnje najtežji del »Credo«. Solove partije so bile tako razdeljene, da so peke sopran: gospa J. Ferjančičeva in gđ. Mira Dev, E. Povše in J. Knific, alt: gđ. M. Moosova, Iv. in Vl. Peršl, tenor: gg. T. Olaszewski in A. Razingar, bas: gg. J. Zavřšan in P. Lozar. Razun našega izbornega opernega tenorja so torej v vseh solih sodelovali zgolj domače iz zavoda »Glasb. Maticе« same vzgojene domače sile. Prepričajoč obširnejšo oceno daljšemu poročilu, naj omenimo že danes le toliko, da so se poleg našega ljubljence g. Olaszewskega vsi solisti odlikovali in svoje uloge rešili v čast sebi in zavodu, katerega gojenci so. Istotako častno sta izvršila ženski in moški zbor svoje težavne in naporene ulege, in pomnoženi vojaški orkester je pod energičnim vodstvom g. mojstra Hubada popolnil lepo harmonično celoto. Krasni violinsolo v »Benedictus« je izborni igral prof. »Glasbene Maticе« g. Vedral. Občinstvo je bilo navdušeno in je po vsakem posamnem oddelku z glasno pohvalo izražalo svojo zahvalo za izredni užitek, ki ga je imelo ter klicalo priznanje g. Hubada in vsem izvajajočim močem. Obiskan je bil koncert prav sijajno, da je bila dvorana natlačena polna in še nismo dolgo videli tako odličnega občinstva zbranega v krasni dvorani »Nar. doma«. Izmej odličnjakov so počastili koncert: Eksel. baron Hein z gospo soprogo, eksel. fml. pl. Chavanne, general pl. Angerholzer, dvorni svetniki: grof Schaffgotsch, dr. Račič, Lubeč, Šuman, dež. sodnije predsednik Levičnik, župan Hribar, polkovnika pl. Zimburg in pl. Schmidt, podpolkovniki: pl. Lukane, Lavrič in pl. Franek, majorji: Pohlreich, Brauner, pl. Cesar in Schmied, dež. šolski nadzornik Hubad, ravnatelj Senekovič, Predsednik mestne hranilnice Petričič in mnogo odličnih dam in tudi gostov z dežele.

— **Pogreb umrlega vladnega svetnika g. Mahkota** se je vršil včeraj ob mnogobrojni udeležbi občinstva zlasti uradništva politične uprave z deželnim predsednikom bronom Heinom na čelu.

— **Poročil** se je danes notarski kandidat gosp. Fran Štupica z gđ. Almo Erhovnic iz Ribnice. Čestitamo!

— **Slovenskega zidarskega in tesarskega društva** občni zbor, ki je bil radi prepiche udeležbe dne 3. t. nesklepčen, se vrši v nedeljo dne 24. novembra t. l. ob treh popoldne v društvenih prostorih, sv. Petra cesta št. 5, ter sklepa pravomočno ne glede na število udeležencev.

— **Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj** bode zborovalo dne 19. novembra t. l. ob 2. uri popoldne v Kranju s sledečim vspejdom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo o pozivu »Slov. učit. društva« glede učiteljske zahteve o zboljšanju plač. Poroč. gđ. J. Miklavčič. 3. Kako naj učitelj fatira dohodke za odmero osebne dohodarine? Poročevalec Fr. Gärtner. 4. Samostalni predlogi.

— **Narodne čitalnice v Kamniku** redni občni zbor se vrši v nedeljo dne 17. t. m. ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajničarjevo. 4. Volitev novega odbora. 5. Raznosterosti.

— **Mariborska gimnazija.** Poslanec Robič in tovariši so vložili v seji državnega zbora dne 7. t. m. interpelacijo zaradi mariborske gimnazije. Leta 1889 so bile ustanovljene na tem zavodu dvojezične vspejdnice za nižje razrede; že od leta 1892 pa je 70 do 80 učencev v prvem razredu. Jasno je, da pouk ne more biti uspešen, ako je toliko učencev v ednem razredu. Zato se naučna uprava pozivlje, naj vsaj prvi razred razdeli v dva oddelka.

— **Šaleška čitalnica v Šoštanj** ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 1. decembra ob 3. uri popoldan v hotelu »Avstrija« v Šoštanju.

— **Hrvatsko pevsko in tamburaško društvo „Lavor“ v Opatiji** priredi 16. t. m. v prostorih društva »Zore« svečano proslavo 400letnice hrvat-

skega pesništva in njegovega osnovatelja Marka Marulića, o katerem bo predaval g. V. Car-Emin.

— **Noč ga je vzela.** Nemški gledališki igralec Adalbert Minich, ki je bil postal slaven po svoji aroganci in s svojim psovanjem slovenskih gledaliških igralcev, je izginil iz Ljubljane. Megla ga je odnesla.

— **Strojvodja in častnik.** Pred nekaj dnevi smo priobčili poročilo, da je bil aretovan neki strojvodja K., kateri je pri zaslišanju izpovedal, da je imel z nekim stotnikom konflikt, da ga je stotnik napadel s sabljo, on pa da mu je sabljo iztrgal iz rok in jo zlomil. Marsikdo si je mislil, čitaje to poročilo: Raca na vodi, ta-le strojvodja je pa junak. Ali to junastvo je bilo le izmišljeno. Sedaj, ko se je mož popolnoma streznil in tudi svojega »mačka« docela pregnal, je skesano priznal, da sploh ni imel konflikta z nobenim častnikom, nego se mu je to v pijanosti le — sanjalo, kajti ranjen je bil v pretepu z nekim civilistom.

— **Ogenj v pisarni.** Včerajšnje naše poročilo o požaru v pisarni g. Avg. Tomažiča nam je popolniti v toliko, da je škoda nad 500 kron, ker je zgorelo mnogo pisarniških priprav, stenskih podob in drugih rečij.

— **Agent na izseljevanje v Ameriko.** Mestna policija je aretovala včeraj na dolenskem kolodvoru nekega posestnika iz ljubljanske okolice, ki se peča z odpravljanjem fantov v Ameriko. Pripehljal je bil seboj fanta, ki še ni bil izpolnil vojaške dolžnosti in ga je nameraval spremiti, dokler bi ne bil na varnem. Imel je ves njegov denar in pa tudi dva potna lista od dveh starejših fantov, ki sta že v Ameriki, in sta mu poslala potna lista nazaj, da lahko z njima kaka dva fanta, ki sta še podvržena vojaški dolžnosti, spravi v Ameriko. Agenti so izročili na Žabjek.

— **V pijanosti** je danes dopoldne na Bleiweisovi cesti delavec Gregor Grum padel tako nesrečno, da si je na kamnu glavo prebil. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico.

— **Nezgoda.** Mesarski vajenec Jos. Škoda se je peljal včeraj popoldne po Šolskem drevoredu. Mej tem je vajenec Anton Garbajs pripeljal mesarski voziček in zadel z njim v bicikel. Josip Škoda je padel s kolesa in se pobil, pa tudi kolo mu je bilo pokvarjeno.

— **Izgubljene reči.** Na poti od Marijinega trga po Prešernovih ulicah in po Franca Josipa cesti do deželnega muzeja je bila izgubljena srebrna verižica z vojaško kolajno.

— **Operna in operetna večera,** pri katerih bo koncertirala ljubljanska meščanska godba, priredi restavrater pri »Slonu« g. Gabr. Frölich jutri, v soboto, in pojutrišnjem, v nedeljo. Začetek je vsakokrat ob 8. uri zvečer. Program je izredno zanimiv in za oba večera različen, na kar opozarjamo slavno občinstvo, katero naj ne zamudi udeležiti se izredno zanimivega muzikaličnega užitka.

— **Velikanski kinematograf** (bioskop), ki ostane le še nekaj dni tukaj, ima nekoliko novih podob, »Mac Kinley v Buffalo«, »Vila črnih skal«, »Ženski dvojboj«, »Vragolije« itd., ki privabljajo vedno obilo obiskovalcev.

— **„Zde“.** Pri kontrolnem shodu v Olomucu se je zgledal zdravnik dr. Oštádal z besedico »Zde«. Zaprl so ga takoj, ker je baje od te besedice odvisen obstoj avstrijske države.

— **Študentinje.** Na dunajskem vseučilišču je zapisano 490 poslušalk.

— **Ob postelji bolne matere** — umrl. Iz Budimpešte javljajo: Sekcijski svetnik, Štefan Hazay, je obiskal nedavno svojo bolno mater v bolnišnici rudečega križa. Tam pa ga je zadela kap, da je bil takoj mrtev.

— **Serum zoper legar.** Profesor Chatnesse, dijak slavnega Pasteura, je iznašel vpliven serum zoper legar.

— **Samomor radi ponesrečenih špekulacij.** 12. t. m. so potegnili iz Dunava gospoda s prerezanim vratom; v njem so izpoznali 54letnega Josipa Knörro, ki se je preselil pred dvema leti z Nemškega na Dunaj. Takrat je premo-gel nad 200.000 kron. A znanci so ga pre-

govorili, da je začel špekulirati na borzi in tako je izgubil majodane vse svoje premoženje; ostalo mu je le še 15.000 kron. Od tega časa je bil kakor izpremenjen; velika izguba denarja ga je gnala v obup, prerezal si je tik Dunava z britvijo vratar se potem menda že mrtev zgrudil v vodo.

Književnost.

— **„Slovanský Přehled“** ima v 2. šte. to-le vsebino: Pavla Maternová: Z nové poesie ruské Nikolaj Maximovič Minskij. — Dimitrij Sergějevič Merežkovskij. Ke sporu československému v Těšinsku. (I. Ignát Hořica. II. Roman Zawiliński.) Dopisy. Za Slovanska. Z Chorvatska. Z Lužice. Z Poznaně. Z Londýna. Z Petrohradu. Z haličské Rusi. Rozhledy a zprávy. Slované severozápadní. Slované východní. Jihoslované. Umění, věda. Slike: N. M. Minskij. D. L. Merežkovskij. Dr. Jurij Pilik. M. Balucki, Městské divadlo v Lodži. Peter II. Petrovič Njegoš.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trebnje 15. novembra. Klerikalna trdnjava pri občinskih volitvah padla. V prvem in v drugem razredu zmagali narodno napredni kandidati. Dekan Nagode ni v odboru. Živio!

Praga 15. novembra. Deputacijo slovanskih akademikov sprejela najprijaznejši rektor univerze Sykora, rektor tehnike Blažek obljubila takojšajo odpošiljatev resolucij naučnemu ministstvu. Sosebno rektor Sykora izrekel se je za opravičenost naših zahtev.

Zagreb 15. novembra. Odkritja šenoine spominske plošče se je vdeležilo nad 7000 oseb, društva z zastavami, mestni zastop, le vlada ne. Govorila dr. Miletić in župan Mošinski. Navdušenje velikansko. Banketa v glasbenem zavodu se je vdeležilo 150 oseb, župan, rektor, vseučilišni profesorji, akademiki, častniki, igralke in operni pevci. Po banketu okrašenje Kačićevega in Preradovičevega spomenika ter podoknica Trnskemu. Premijera šenoa-Dežmanove drame »Zlatorovo zlato« velespešna, navdušenje veliko.

Gradec 15. novembra. Včeraj so zborovali Hrvatje in so sklenili nov memorandum, s katerim zahtevajo: 1. Naj se Dalmatincem omogoči, studirati v Zagrebu in 2. Naj se ustanovi univerza v Ljubljani. V tretji točki protestirajo proti ustanovitvi laškega vseučilišča v Trstu. V nedeljo se snidejo zastopniki vseh slovanskih akad. društev, da se dogovore zastran organizacije v svrhu skupnega postopanja v vseh vseučiliških vprašanjih.

Dunaj 15. novembra. Ministrski predsednik Körber je bil danes sprejet v posebni, jako dolgi avdijenci in je za jutri sklical sejo ministrskega sveta. Brez dvoma je, da je vse to v zvezi s parlamentarnim položajem, ki se splošno smatra kot jako kritičen. Niti za ponedeljek pričakovana seja proračunskega odseka doslej še ni sklicana in se sodi, da se bo ista vršila šele v torek. S tem pa vladi tudi ne bo pomagano, kajti število glasov za dispozijski fond se vedno bolj krči.

Dunaj 15. novembra. Vsi tukajšnji listi se bavijo samo s parlamentarnim položajem in cesarjevimi izjavami napram predsedniku Kaiserju. Skoro vsi listi se ogrevajo za premoeno državno-zborskega opravičnika, in kakor se čuje, hoče v jedni prihodnjih sej to stvar sprožiti.

Dunaj 15. novembra. Uredništvo lista »Scherer« v Inomostu toži justičnega ministra barona Spens-Bodena, ker je ta neki duhovniški deputaciji rekel, da se mu »Scherer« studi.

Budimpešta 15. novembra. Kosuth je v parlamentu obrazložil svoj program. Zahteval je neodvisno ogrsko armado, ogrsko ministristvo zunanjih del z vsemi zastopstvi v inozemstvu, carinsko neodvisnost in posebno ogrsko banko.

London 15. novembra. Strahovit vihar je na vsem angleškem obrežju prouzročil velikansko škodo. Mnogo manjših ladij se je potopilo in tudi vojna ladja »Active«. Doslej se ve, da je ponesrečilo 120 oseb.

Narodno gospodarstvo.

— Dobavni razpis. Intendanca c. in kr. 3. kora poroča trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da kupi vojaška uprava po kupčijski uzanci meseca novembra t. l. 650 met. stotov rži in 1930 met. stotov ovs. Ponudbe se morajo poslati do 18. t. m. intendanci c. in kr. 3. kora v Gradcu.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborna deluje
antiseptična

Melusina ustna in zobna voda

utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

Cena 1 steklenici z rablilnim navodom 60 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpoložljiva se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (28—46)

dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
Reačjeva cesta št. 1, kraven mesarskega mostu.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 12. novembra: France Jager, tapetnik, 19 let, Pristavske ulice št. 8, jetika. — Ivan Mahkot, c. kr. vladni svetnik v p., 74 let, Gradišče št. 7, ostarelost. — Marija Pavlič, zasebnica, 36 let, Male čolnarske ulice št. 7, jetika.

Dne 13. novembra: Slavko Kessler, trgovskega sodelavca sin, 3 1/2 let, Krakovski nasip št. 4, vnetje ledvic.

V hiralnici:

Dne 8. novembra: Ivan Rothschedl, bogoslov, 19 let, jetika. — Antonija Kovačič, gostija, 79 let, ostarelost. — Ana Tomlje, vrtnarjeva žena, 39 let, jetika.

Dne 9. novembra: Polona Medic, delavka, 70 let, ostarelost.

Dne 10. novembra: Barbara Kozamernik, gostija, 82 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Vrha nad morjem 308.2 m. Srednji vršni tlak 758.0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Mehurci v 24 urah
14	9. zvečer	723.8	12.6	sr. jzhod	oblačno	
15	7. jutraj	724.5	10.1	sl. zahod	dež	
	2. popol.	725.1	10.1	sl. svzhod	dež	68

Srednja večerajšnja temperatura 12.0°, normala: 3.9°. Sinoči se je bliskalo in od daleč grmelo.

Dunajska borza

dne 15. novembra 1901.

Skupni državni dolg v notah	98.70
Skupni državni dolg v srebru	98.55
Avstrijska zlata rent	118.60
Avstrijska krona rent 4%	93.50
Ogrska zlata rent 4%	118.05
Ogrska krona rent 4%	93.05
Avstro-ogrski bančni delnice	1613 —
Kreditne delnice	820 —
London vista	239.30
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.17
80 mark	23.44
90 frankov	19.06
Italijanski bankovci	92.80
C. kr. cekini	11.30

Zahvala.

Za mnogostranske prisrčne izraze sočutja kakor ob boleznih, tako tudi ob smrti našega preljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma očeta, visokoblago rodnega gospoda

Ivana Mahkota

c. kr. vladnega svetnika v pokoju, viteza ces. avstr. reda železne krone III. vrste, uda kranjske hranilnice in častnega občana 23 občin na Kranjskem

za mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku in za prekrasne poklonjene vence izrekamo vsem prijateljem in znancom ranjkega svojo najiskrenejšo, najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 14. novembra 1901.

Amalija Mahkot roj. Seemann, soproga.

Lia Mahkot, hči.

(2504)

Zopet bodem prijazna

kadar mi kupiš ali oni lepi rudi palet s pristno kožuvinno iz skunga, ali pa svileno-baržunasto-plišavo jopo s pristnim astrahanom, katero blago sem videla v izloži pri Bernatoviču

v „Angleškem skladišču oblek“

in vsako stane samo 25 gld. Tudi sem videla v tem skladišču še veliko lepših in finjših modelov za čuda nizke cene; isto tako moderne športne suknje, obleke, zimске suknje i. t. d., in so mi vse pokazali drage volje, ne da bi morala kaj kupiti. (2503)

Zaradi smrti gospodarja odda se v najem (2497—1)

mlin in žaga

blizu Ljubljane na močni vodi in v najboljšem stanu.

Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Spretno in zanesljivo

stenografe

sprejme takoj pod ugodnimi pogoji tukajšen odvetnik.

Ponudbe pod „90“ na upravništvo »Slov. Naroda«. (2478—5)

Išče se kompanjon

kateri ima najmanj 1000 kron premoženja, za dobro vpeljano trgovino z mešanim blagom v prav lepem kraju tik farne cerkve na Dolenjskem.

Ponudbe naj se določijo do 1. decembra t. l. pod šifro „Dolenjec“ upravništvu »Slov. Naroda«. (2498—1)

C. kr.

dražbeni urad

Dunaj

I., Dorotheergasse 17

prevzema za licitacije zapuščina, sobno pohištvo, zbirke, umetniške izdelke, specialitete, kakor sploh predmete vsake vrste.

Natančnejša pojasnila in oglasila ob delavnikih od 8.—12. ure.

Specijalna trgovina za kavo

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte priporoč

kavo Santos dobrega ukusa po gld. 1.— kilo
„Nellgherry“ aromatično-
krepkega okusa 1.40
„Piraldi“ najfinjšega okusa 1.60
Poštne poslatve po 5 kil franko.

Vsakovrstno specialijsko blago v najboljši kakovosti. (12-224)

Glavna zaloga J. Klauerjevega „Triglava“.

L. Luserjev oblič za turiste.

Priznana najboljša sredstva proti kurjim očesom, žuljem itd. itd.

Glavna zaloga:
L. Schwenk-ova lekarna
Dunaj-Meidling.

Zahtevajte Luser-jev oblič za turiste po 60 kr.

Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardetschläger,
J. Mayr, G. Piccoli. V Kranju:
K. Savnik. (627—28)

Najnižje cene

Skupno izdelovanje

Freobleke Popravila

L. Mikusch

tovarna dežnikov

Ljubljana, Mestni trg.

Ces. kr. avstrijsko državno železnica.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 58 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marjine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 26 m jutraj osonni vlak v Dunaj via Amstetten, Monakovo, Aussee, Franzensfeste, Solnograda, Linc, Steyr, Ljubna, Celovec, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak v Dunaj via Amstetten, Karlovi varov, Heba, Marjinih varov, Plzen, Prago, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejevice, Solnograda, Linc, Steyr, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Morhiza, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10 uri 5 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1393)

Penzionist

ne prestar, nekoliko praktično izobražen, se sprejme v službo, v kateri bi opravljal posel hišnega oskrbnika in hišnika. Ponudbe pod „oskrbnik“ na upravništvu »Slov. Naroda«. (2475—2)

Lepo predivo

kakor tudi

vse druge deželne pridelke

ter

vsako množino suhih gob

kupuje najdražje

Anton Kolenc

trgovca v Celji na Stajerskem.

Kdor ima kaj blaga, naj naznani ceno in kakovost. (2182—12)

Mizar ska zadruga

v Sent Vidu pri Ljubljani

se priporoča slavnemu občinstvu v naročitev

raznovrstne

temne in likane

sobne

oprave

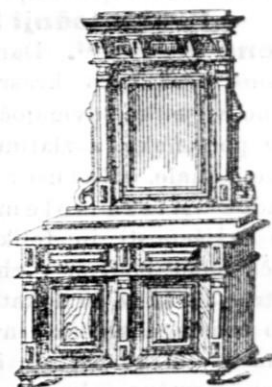
iz suhega lesa, solidno izdelane po lastnih in predložjenih vzorcih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Josip Arhar

(502—38)

načelnik.

Lattermannov drevored!

Bioskop, izboljšani orjaški kinematograf.

Nič majhnih spačenih slik. — Zadnjič dva meseca v Gradcu.

Ob nedeljah in praznikih vsako uro predstava. Ob delavnikih po potrebi. Po 3. uri popoldne vsako uro predstava z bogatim, vsake tri dni menjajočim se programom.

Burska vojska, boji na suhem in na morju na Kitajskem, železniški vlaki, kakor tudi senzacijski božični sen, 500 čevljev dolg film itd. itd., kakor tudi najnovejše humoristične slike.

Vstopnina: I. prostor 30 kr., II. prostor 20 kr., stojišča 10 kr.

Ob enem priporočam na uljudno uporabo najnovejši električni

dirjajoči karusel (500 žarnic, 6 obločnic) z zibajočimi se konji, vrtečimi se gondolami in čolnici.

Frizadeval si bodem, da tudi tukajšnje p. n. občinstvo zadovoljim v vsakem oziru ter prosim za mnogobrojen obisk.

Z velespoštovanjem

(3500—1)

G. NORTEN.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Lastne parne in električne naprave dvajset konjskih moči.

Lastne parne in električne naprave dvajset konjskih moči.